

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdankah, in sicer: vsak torek in petek, izdaja za Gorico opoldne, izdaja za deželo pa ob 4. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kakšno drugo uradniško izredno prilogo vred po pošti prejemala ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta „ 3.—
četrt leta „ 1.50
Posamične številke stanajo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlance naročnino se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Sočca“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1-20.

„Sočca“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Namski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Cassarna in Pipan v ulici Ponte della Fabbrica.

SOČA

(Izdaja za deželo).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zdej. — Urednik sprejema stroške vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Nepločanih pisem ne sprejema ne uredništvo ne upravništvo.

Oglasi in poslanice

se računajo po peti vrstici, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Sočca“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v slopih obseznih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. peti vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»»» Bog in narod! «««

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Krmpotič) tiska in zal.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Izgredil od strani nemških buršev v beli Ljubljani, v našem središču, dajejo nam povod, da izpregovorimo tudi mi, goriski Slovenci, besedo o vseučilišču v Ljubljani. Nekako presenečeni smo bili, ko je stavil dr. Majaron v deželnem zboru kranjskem predlog, naj se ustanovi v Ljubljani tako vseučilišče, da bo ustrezalo zahtevam južnih dežel avstrijskih. Na njem bi imelo zavetišče dijaštvo slovensko, hrvaško, nemško in italijansko. Dijakov zadnjih dveh imenovanih narodnosti sicer ni vedno dosti, ali vendar bi bili isti sinovi naših najzagrizenejših nasprotnikov, in radi tega se je moramo danes na nje ozirati. Tako vseučilišče bi po našem mnenju ne zadoščalo povsem zahtevam slovenskega naroda, kakoršne ima do vseučilišča.

Ko so se slovenski dijaki obrnili do ljubljanskega župana Hribarja, naj jim pomore, kolikor mogoče, je takoj interpeloval vlado v prvi naslednji seji radi teh izgrediv ter dejal, da stavi v kratkem pripravljen predlog. Koj pa, ko se je usedel, ustal je dr. Majaron ter predlagal resolucijo, s katero naj se ustanovi vseučilišče tako, kakor smo ga baš označili. Ko je prišel predlog v razpravo, je povedal dr. Majaron točno, kako si misli to vseučilišče v Ljubljani. Razkazoval je tam, da naj se ustanovi v Ljubljani vseučilišče, na katerem se bodo mogli učiti dijaki prej omenjenih narodnosti. Nismo navedno proti ustanovitvi takega vseučilišča v sren Slovenije, vendar izrekamo pomisleke. Nemški burši postopajo z vso brezobzirnostjo proti slovenskim dijakom, in kdo nam jamči, da se tudi v prihodnje to ne bo zgodilo. Slovenski dijaki so bili prvi, ki so se oglašili v pe-rečem vprašanju o ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani in ki so zahtevali, naj se odpre v Ljubljani slovensko vseučilišče. Reč s slovenskim vseučiliščem je že stara 50 let. Ko se je prvič govorilo o tem, je bilo povsem jasno, da ima biti to vseučilišče tako, da bodo na isto pohajali samo dijaki slovenske narodnosti, in mi si tudi dosedaj drugače nismo mislili vseučilišča v Ljubljani. In da baš tako vseučilišče potrebujemo, kažejo nam dejstva zadnjih dnij. Ne, mi ne

smemo razpostavljati naših mirnih dijakov krutosti in brezobzirnosti nemški, katere ne pozna nikake meje. Das Gute liegt so nah! Le pogledimo v Gradec. Dr. Thaler, rektor grškega vseučilišča, je zasramoval Slovence v deželnem zboru in poveljeval predprave nemškega jezika in nemške kulture. Nemški dijaki so mu bili za to hvaležni in z največjim veseljem so se mu sli poklonili ter mu izkazali čast, da je rešil Nemce (?) pred Slovenci. In kaj je storil rektor? Ne, ni jih zavrnil, temveč prav jim je dal, da in-sultujejo slovenske dijake, ter jih navduseval, naj delajo na to, da brani vse nemško ljudstvo nemški jezik. Nemci naj deže skupaj, vsi Nemci naj napravijo „eine deutsche Genossenschaft im Zusammenhange mit den Brüdern im Deutschen Reiche“. Ako si podada vsi Nemci roke za skupno stvar, zavarujejo si nemški jezik proti Slovonom na vekov veke. Gospoda, če stoji taki močje na čelu avstrijskih vseučilišč, si pač ne moremo zeliti, da bi se ustanovilo v Ljubljani vseučilišče za štiri narodnosti. Računajmo z dejstvi. Recimo, da v Ljubljani obstoji avstrijsko vseučilišče, na katero pohajajo Slovenci, Hrvatje, Italijani in Nemci južnih avstrijskih dežel. Na takem vseučilišču se bo dajala prednost vsem drugim dijakom, le slovenskim ne. Morda kdo poreče: Vi ste pesimisti! —, nikakor mi nismo pesimisti, ali zgodovina, ta večna učiteljica človeštva, neč mas tako. In dalje vzemimo, da se ponove taki skandali, kakršni so sedanj, mar mislite, da bodo slovenski dijaki varni pred napadi neslovenskih dijakov? Ne! Da, in tukaj moramo rabiti žalibože izraz „neslovenskim“, ker se je pokazalo, da so v Gradcu hrvaški dijaki pustili na cedilu svoje slovenske tovariše ter se udali krutosti nemških dijakov. Nemci in Lah bi držali skupaj, saj so si, če mogoče drugače niso posamični prijatelji, složni v tem, da nastopajo proti Slovonom z vso brezobzirnostjo, v bratski ljub. zni. Sovraštvo do Slovanov jih združuje!

Slovenski dijaki bi na takem vseučilišču ne bili varni na svojih rodnihi tleh. Nemška predznost ne pozna meje, in par nezrelih nemških (?) vseučiliščenikov iz Kranjske spravlja današnji dan slovensko Ljub-

ljano v zadrego. Pa zopet rečete: Saj bodo slovenski dijaki v večini in tam bo le malo drugih narodnosti, katere jim ne bodo nič prizadele. Mogoče, da bodo v večini, mogoče pa tudi ne, saj se nabere v Ljubljano lahko toliko Nemcev, Italijanov in Hrvatov, da niso v večini. In kaj potem? — Poleg tega je pa potreba pomisliti, da bodo najvišja dostojanstva na vseučilišču imeli v rokah močje, ki niso naše narodnosti. To je tako stara resnica, da je nikdo ne more ovreči, da gleda vlada na to v prvi vrsti, da dobe vsa ugledna mesta njeni pristaši, ki so, ali nemške narodnosti, ali pa, če so druge, tedaj so omahljivi prve vrste, brez-narodovci, „utili vladni stroji“. Da pa proti istim niso zaščiteni slovenski dijaki, vidimo že danes, ko vseučilišeni profesorji postopajo baš tako, kakor nemški dijaki, katerim dajejo potuho ter jih hujskajo proti Slovanom.

Se nekaj moramo omeniti. Poreče kdo, da bi ne bilo morda zadosti Slovencev za pohajanje slovenskega vseučilišča v Ljubljani? To bi bil prazen izgovor. Le pogledite, koliko je dijakov slovenske narodnosti, ki pohajajo na tuja, nemška vseučilišča, in recimo, da so tudi samo tri fakultete v Ljubljani, še vedno jih bo dosti. Kar se tiče finan-cijalnih stvari, to je pač pri nas tako: če bi se povsod le ta stran naglašala, ter se stavili dotični pomisleki, potem bi ne smeli sploh ničesar ustanoviti. In baron Schweget, sin slovenskega naroda, ki je pa ves nesrečen, če kaj o Slovencih sliši, se je takoj poprijel te strani glede finan-cijalnih razmer ter s tem le pokazal, da ga boli, da se ima ustanoviti v Ljubljani vseučilišče, na katerem bi se predavalo tudi slovensko. Tisti predstodki glede učenih knjig in učnih močij so pa že tako zastareli, da se ne moremo ozirati na-nje, in le obžalovati je, da „Novice“ v tem oziru tako nepremišljeno pišejo. Čemu nam bodo knjige za vseučilišče, ako tega nimamo?

Mislino končno, da nič ne pretiravamo, če rečemo, da moramo delati na to, da se ustanovi v Ljubljani, v središču Slovenije, slovensko vseučilišče, na katerem bo slovenska mladina varna pred napadi

naših najzagrizenejših nasprotnikov, Nemcev in Italijanov.

Slovenci in mednarodni promet.

(Izvirni dopis iz Aleksandrije).

Slovenska obrt.

(Ročni izdelki).

Nemška, tuja obrt, bodi tudi avstrijska, nas je vklebila v železno srube, da domačnem skoro ni življenja. To vprašanje ima tisoč težko.

Kaj pomagata, da krščansko socialna stranka družni razne obrtnike. Ali jim je le trohico že pomagala? Tovarne jih moré s svojo nadpro-dukciijo. In kako bi jih ne morile v domači do-želi, ko se iste celo bogate v zamorju? Zidali ste hišo, na dimnik ste pa pozabili. In dimnik, „otok, prodaja blaga, je glavna stvar. „Molto fumo, poco arrosto“, — tako nekako bi označil naše narodne obrtniške zadruge. Majhno obrt, ki dela za vsakdanjo potrebo ali za tekočo kra-jevno potrebo, seveda izvezam. Koliko izmed obrtnikov jih pa dela v isti in za tekočo po-trebo? Kaj pa z drugimi, z veliko večino, ki je žrtva nadprodukcije našega časa? Kako tem po-magati? Težko bo, težkoče so veliko večje kot pri zemeljskih kmečkih pridelkih, obrtnost in tovarne rastejo vsak dan, druge dežele so nas prehitile in se v čezmorskih krajih že utrdile. Predolgo smo spali. Pridelki bojo v starem svetu kmalu stalni, osobito pojedlni; izdelki dan na dan brezmeroma rastejo. Na drugo stran seveda izdelki grejo lahko okoli sveta, pridelki pa po navadi ne prenašajo dolgih prevoznih. Kako tedaj našim obrtnikom pomagati? Vse besedičenje je prazno, treba jim je iskati „Ab-satzgebiet“ — ali rešiti vprašanje, kje naj prodajajo? Slovenski obrtniki nikdar ne bojo delali n. pr. za Dunaj, saj prihaja Dunaj k njim ter jih na domačih tleh že davi. Zopet vidimo, da je jedina pomoč zunaj avstrijske meje, dokler se obrtniki ne združijo ter na-polijo svoje izdelke v zamorje, ne bo in ne more biti pomoči. Velika večina izdelkov pretrpi vi-soke prevoznine v tuje kraje. Ako bi se jaz hotel tu samo na Egiptet ozirati, bi bilo naravnost smešno. Jaz izven Egipta ne morem soditi. Vse-kakor bo potrebno proučevati razmere v raznih prekomorskih krajih v prid naši obrti. To je jedina rešilna pot, vse druge lepe besede so „pesek v oči!“

Posamezn obrtnik z veliko industrijo ne more tekmovali. Zadruga je torej tukaj impe-rativna potreba.

Kar se tiče Egipta, je ta dežela z raznimi evropskimi izdelki kar preplavljena. Le nekaj malega bi se upal omeniti, in sicer to-le:

„Ubijete te!“ je dejala jokaje s trepe-tajočim glasom.

„Ako je tako božja volja — pa naj se zgodi. Toda vsi vojaki ne poginejo, drago dete.“

Objela ga je okrog vratu, kakor bi ga hotela obdržati za zamerom pri sebi.

„Saj smo srečni takšni, kakršni smo! Ostanj doma, ljubljani, dobri brat.“

„Dom — to je torišče delavnosti za ženske; moški imajo drugo, širše torišče za svoje borbe. Jaz hočem postati vojak, a treba ti je vedeti, da vojna je rokodelstvo; če se hočemo v njem izuriti, treba je iti v solo, boljše šole pa ni, nego je rimski tabor!“

„Toda za Rim se vendar ne boš boje-val?“ ga vpraša vznemirjena.

„Ha! tudi ti ga sovražiš? Vse svet ga sovraži! V tem tudi išči vzrok mojemu odgo-voru. Boriti se hočem za Rim, ako me v zameno za to nauči boriti se s samim seboj.“

„Kedaj odideš?“ ga je vprašala.

„Tiho!“, reče on, zaslišavši Amrine ko-rake, „naj ona tega ne izve.“

V trenutku, ko sta brat in sestra za-čela povzivati zajutrek, ki ga jima je bila prinesla stara pestunja, jeli so se razlegati v ozračju glasovi vojaške godbe. Skozi se-verna vrata je vhajala v mesto rimska ko-horta.

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIG WALLACE.

Poslov. Podravski.

DRUGA KNJIGA.

Prigodek Gratusa.

(Dolge).

Pastirji na gričih in dolinah do liban-skih gor so čuvali njegove črede: imel je trgovske agente na otokih in v primorskih mestih: ladje so mu dovažale srebro iz hi-berijskega rudokopa, karavane so mu dva-krat na leto donosale iz vshoda dragocene tkanine in slasčice.

Hur je ohranil vero svojih očetov ter vršil važnejše njene obrede; poleg tega je znal svete knjige, rad je občeval z učitelji v kolegiji ter močno spoštoval modrijana Hi-lela. Vendar pa ni bil separatist; skazoval je gostoljubje tujcem, prihajajočim iz raznih krajev. Farizeji so ga celo dolžili, da je več-krat povabil k svoji mizi Samaritane.

Ta razumen in poljuten človek je pre-minil deset let pred dogodki, katere tu opi-sujemo.

Podavši to pojasnilo čitatelju, vrnemo se k svoji povesti.

„Lepa je tvoja pesmica, sestra“, reče Juda, nežno jo objemši; „lepa, dasi me spominja grških pesnij. Kje si se je naučila?“

„Neki Grk jo je pel v minulem mesecu v gledišču. Jaz sem jo čula ter se je naučila na izust.“

„Toda on je pel grški.“

„A jaz po hebrejski.“

„Ponosen sem zares na svojo sestrico. Zapoj mi še.“

„Zapojem ti pozneje vse, česar poželiš. Danes pa sem preveč žalostna. Amra mi je povedala, da si bolan, da si bil včeraj močno razžaljen. Ali je to res? Če hočeš, jaz te ozdravim, potolažim. Imam tukaj amulet — neki Perzijan ga je dal jednemu naših pred-nikov...“

Po teh besedah si je vzela iz ušesa turkisev nihan.

„Ako bi prav umiral, draga Tirza“, reče, odrinivši lahno njeno roko, „celo na smrtni postelji bi zavrgel to malikovalsko znamenje. Ali si že pozabila, kaj velevala za-poved: „Ne boš imel drugih bogov razum mene. Ne boš se jim uklanjal, niti jim služil, kajti jaz sem tvoj Bog, zaviden v ljubezni, sovražec krivice očetov v tretjem in četrtem pokolenju onih, kateri me sovražijo.“

Deklica, zarudela in zbegana, je vrtela nihan v roki.

„Kaj naj storim z njim?“ je vprašala.

„Nosi ga kot lepoticje, dobro se ti pri-lega. Toda pomni, samo kot lepoticje.“

Med tem je vstopila Amra, noseča na pladniku medenico z vodo in obrisalko.

Ker ni pripadal sekli farizejev, je bil Juda z umivanjem kmalu gotov. Potem mu je Tirza jela česati lase. Sedel je zamisljen.

„Ha! prej ali poznej moraš to izve-deti“, reče ji. „V kratkem vas zapustim ter odrinem.“

Deklici omahnela roki. V črnih očeh se ji zalesketajo solze.

„Odrineš! Kedaj? Kam? Čemu?“

„Tri vprašanja v jedni sapi. Kako ste vendar ženske radovedne. Toda govoriva resno. Moram nekaj storiti — sram bi te bilo brata — lenuha. Ali ni res, ljubljena Tirza? Evo, odrinem v Rim.“

„Tudi jaz pojdem s teboj.“

„Ne, ti ostaneš pri materi. Ne moreva je pustiti same.“

„Dà, ona bi umrla od dolgega časa. Ali pa res moraš odriniti? Tudi v Jeruza-lenju se je mogoče naučiti vsega, česar je treba znati, da postaneš trgovec.“

„Toda jaz nočem biti trgovec. Saj po-stava ne velevala, da bi sin moral biti ravno to, kar je bil oče. Jaz postanem vojak!“ reče ponosno.

Znovič ji solze zalijejo oči.

Čevljarška zadruga.

Dobro urejena čevljarška zadruga v domovini, jedna ali več posameznih, bi si tukaj sicer ne prisluzila zlata, pa vendar mogla zadrugarje v domovini pošteno rediti. Čevljarji na Francoskem imajo zadruge, koje imajo v Egiptu svoje prodajalnice «Cordonnerie française». Gre le fino in lepo izdelano blago. Par moških čevljev se prodaja tu 7, 8 do 10 forintov. Prevoznina je za obuvalec skoro sama ničla. Carinarina v Egiptu: 8% tukajšnje vrednosti. Po tem takem morejo dotični krogi lahko preračunati, ali bi šlo ali ne. Reč. an: 8% carinarina, 2% prevoznina, (n. pr. Ljubljana-Aleksandrija) 10%. Tedaj za 10 forintov tu prodan par čevljev da 9 forintov čistih. Nadalje: 50 kr. do 1 for. na prodajalnice in opraviljalca v Aleksandriji na par čevljev.

Ker je v mestih življenje dražje, kazalo bi posebno na deželi ali v malih trgih ustanoviti čevljarške zadruge za eksport, posebno tam, kjer znajo izdelovati finejše blago po dunajskih, pariških ali pa angleških vzorcih.

Krojaška zadruga.

Za krojače so razmere manj ugodne. Razne židovske trvdke za izdelano obleko imajo tu velike prodajalnice. Izdelana obleka je tu vendar draga, ker imajo prodajalnice nekaj «ring» med seboj. Blago pride po največ s Češkega, z Moravskega in z Dunaja. Kazalo bi le na deželi ustanoviti kako zadrugo, kjer so delavne moči dober kup, posebno, ako si zagotovijo ugodno oddajatev tkanin iz koje tovarne. Gre fino in navadno izdelano blago evropske noše.

Mizarska zadruga.

Za mizarske zadruge so tukajšnji odnosi tako izvrstni, da bi zares škoda bilo za Slovence, ako zamudijo to priliko. Vse natančneje v posebnem sestavku. (Glej «Soča» januarja 1898.)

Vrvarska zadruga.

Vrvi, konopei, i. t. d. se tukaj izvrstno prodajajo. Nekaj naših vrvarjev že zdaj prodaja s pomočjo raznih komisijonarjev svoje blago v Egiptu. Grejo najrazličnejši pridelki vrvarstva. Vrvarske zadruge, bodisi v mesuh ali na deželi, bi si tukaj gotovo prisluzile lep denar.

Razne druge zadruge.

Ako bi se hotele druge obrti za eksport v Egiptu na Slovenskem združiti, voljan sem na vsako prošnjo tukajšnje odnose razmere proučevati ter potem v zasebnem pismu nasvetovati ali pa odsvetovati. — Posameznim obrtnikom pa že tukaj odločno odsvetujem pred Egiptom, le v zadruzi združene moči morejo uspevati.

Ni glavno vprašanje, ali se katera reč po odbitku postranskih stroškov v Egiptu prodaja nego pri nas. Da se tudi prodaja le za isto ceno, je še vedno dobro. Glavna točka celega vprašanja leži v tem, da so onim, ki zaradi nadprodukcije dela nimajo, delo pridobiti. Zlata tla obrti so že davno minola, a ne samo pri nas, temveč po vsem svetu. Naj se tedaj nikdo ne vara, naj dela naš obrtnik za dom ali pa za eksport v prekomorje, vedno si bo moral trdo prisluževati svoj vsakdanji kosček kruha. Težiče vsega vprašanja leži torej v tem, da se onim, katere nadprodukcija za pridno roko in dobro voljo do dela plačuje z lakoto, zagotovi vsakdanji kruh. Dandanes na Slovenskem še ni tako slabo. Kaj pa bo v 50 letih? — Ali se ne da že dandanes z vsoto gotovostjo preračunati, da industrija in stroj delavno roko še bolj vniči v teku prihodnjih let? Ako mi torej naše obrtnike v zadruge za eksport združujemo, ne skrbimo s tem toliko za njihovo sedanjost, pač pa za njihovo bodočnost. Ze geografska lega našega ozemlja nam vli, iskoriščati si morje. Izkoriščajmo morje tudi v prid našim obrtnikom, kajti obrtnik, ki ima direktne zveze v prekomorju, bo vse «šoke», ki pretijo naši in avstrijski obrti, sploh veliko lažje prenašal, ker ne bo več izključljivo od njih odvisen. To je ona širša podlaga, na katero se mora postaviti vpra-

«Vojaki!» zakliče Juda in skočivši raz sedež, je bil hipoma pri ograji, čakajoč nestrpljivo, da se prikažejo na ulici.

Tudi strohe drugih hiš so se je jele čimdalje bolj polniti z moškimi, ženskami in celo z otroci, privabljenimi z godbo, ali z glasnim odmevom trombe in teorban.

V kratkem času se na koncu ulice prikaže kohorta.

Na čelu, široko vsaksebi, je šla prednja straža, oborožena z loki in pračami; za njo oddelek pešcev, oborožen s ščili in dolgimi sulicami, podobnimi onim, ki so se rabile pod obzidjem Troje; za njimi so korakali godci, dalje na čelu konjice je jezdiril poveljnik, za njo pa je stopal drugi oddelek težko oboroženih pešcev.

Cela ulica, od jednega zidu do drugega, je bila napoinena z vojaki.

Juda je kar požiral z očmi enakomerno zvijanje njihovih ščitov na desno in levo, bliskeče loke, leskeče se čelade, zapone, naprsnike, šapelje peres, povevajoče nad glavami vojščakov, njihovo enakomerno, pogumno in krepko hojo. Čudil se je slozemu gibanju toliko ljudi, ki so sli kakor jeden; — vse to je napravilo na mladega Izraelca močan vtis. Največ pozornosti pa je posvetil poveljniku, jezdecem sredi bojnih vrst.

Bil je ves v orožju, toda gologlav, z

šanje slovenske obrti! — Le tem potom bi šlo rešiti vprašanje specifično slovenske obrti, t. j. utrditi, pomnožiti in osloboditi jo od tujih uplivov.

(Dalje pride).

Dr. Karol Pečnik.

DOPISI.

Iz Komua, v dan pepelnice. — Dne 19. februarja se je poročil naš rojak gosp. Miroslav Kovačič, c. in kr. nadporočnik v pešpolku Milde von Helfensstein št. 17 (preje baron Kuhn) in sicer v Gradcu (ta polk je sedaj v Celovcu v garniziji) z g.čno Amelijo Frisch iz imovite hiše, imajoče razne tvornice. — Gospod nadporočnik je sin tukajšnjega posestnika in krčmarja g. Franceta Kovačiča h. št. 41, kateri je pred 17 leti, dovršivši nižjo realko v Gorici, vstopil v kadetsko šolo ter se posvetil vojaškemu stanu. Mladi, komaj 33 let stari gospod nadporočnik, je vrl častnik, uljuden in priljubljen gospod ter je v obče pri svojem polku kakor tudi pri narodu jako simpatična in lepa oseba. Osobito naši «kranjski Janezi», službujoči v zgoraj omenjenem polku, ga jako čislajo in upoštevajo. Ponosni smo tudi mi Komenci na tega častnika ter mu želimo v zakonskem stanu mnogo sreče — na mnogaja leta!

Zbog tople in mile zime se je pri nas pojavila hripa ali influenza, katere pa ni prav hude narave in človeku navadno v teku ednega tedna odleže. Ta nebodijotrebna gospodari tudi po Krasu; napadla je te dni večino pevcev pevskega društva «Nabrežina» v Nabrežini in zaradi tega se je morala za 20. t. m. napovedana veselica s plesom odložiti.

V nedeljo 20. t. m. se je pri nas nekaj minut pred šesto uro zjutraj pojavil potres, trajajoč nekaj sekund. Ljudje so ga splošno začutili. Šipe so se stresle in hišna oprava se je zazibala. Sploh je pa ljudstvo ostalo mirno.

Tukaj se pridno nabirajo udi za društvo «Sloga» ter radodarni donenski za to društvo in «Solski dom». — Vivat sequens!

Od kranjske meje. — Znano je, da se je prizadevanju naših mož, v prvi vrsti našega dičnega dež. poslanca in odbornika dr. H. Tuma, posrečilo, da je pričela s 1. dec. l. l. poslovati «Trg.-obrtina zadruga v Gorici». — Namen te za nas Slovence prevažne zadruge je obče znan. Ponovim naj tu le to: S pomočjo te zadruge je vsakomur — tudi delavcu trpinu — dana prilika, da si tekom 5 let prilrabi 300 kron s tem, da vloga v zadrugo po 1 krono na teden. Ako kdo pravi, da mu je težavno krono na teden plačevati, naj si zapomni da, «pečeni golobje nikomur sami v usta ne leté» (če še bolj zeva. Op. pis.) Dalje, da je 300 kron lep denarček, s katerim bi se ta in oni rešil sitne pijavke, ki mu glavo beli. Pa tudi na stare dni bi mu bila taka podpora veliko ljubša opora — kakor pa lesena palica, če je tudi drenova.

Kdo mi bode torej trdil, da ta zadruga ni koristna? Ker se mi pa dozdeva, da je še veliko vasi na Goriskem, ki se ne morejo

lavorjevim vencem na glavi. Na njegovi levi strani mu je visel kratek meč, v roki je držal bulavo — podobno od daleč zavoju belega papirja.

Njegov konj ni imel sedla; pokrit je bil z rudečkastim suknom. Brzda pri uzdi je bila iz zlata, a vajeti iz žolte svile.

Prikazen poveljnika je razburila ljudi, zbrane na strelah.

«Ze od daleč, ko so ga ragledali, so mu molili naproti grozno pesti, ko pa se je približal, so ženske metale proti njemu svoje opanke ter ogavno pljuvale. Naokrog se je razlegal krič:

«Razbojnik!... Tiran!... Rimljanski pes!... Proč z Izraelom! Daj nam Anasa!»

Juda, gledajoč mu pozorno v obraz, je opazil, da poveljnik ni bil tako ošabno malomaren, nego njegovi vojščaki.

Njegov pogled, s katerim je sedaj pa sedaj meril razburjeno tolpo, je bil tako grozen, da so manj pogumni jeli se umikati pred njim.

Hurovemu sipu je bil znan običaj, upegljan po prvem cesarju, ki je zaukazal, naj poveljniki, kadar se javno pokažejo, radi označenja svoje veljave, imajo čelo ovenčano z lavorjevim vencem. Po tem znamenju je spoznal, da jezdec je bil novi prokurator Judeje: Valerij Gratus.

ponašati niti z enim udom ali pa prepelčim številom, prosim zavedne rodoljube na deželi, da za to važno zadrugo agitujete. Živim v najbornejši vasi na Goriskem, a vendar šteje ta okoli 30 udov ozirom deležev. (Čast Vam! Ured.) Ako bi po vsem Goriskem pristopilo razumno udov, štel bi prvi odsek najmanj 6000 deležev. To bi bilo število, kojega bi se naši nasprotniki gotovo bali. Kaj prizadene ravno ta zadruga tistim, ki nas sedaj častijo z «štavi» itd., si lahko vsakdo misli. Prosim torej rodoljube se enkrat, da se še bolj pobrigate za nabiranje novih udov, kajti le v ogromnem številu bo naša moč.

«V slogi je moč».

Tistim pa, ki mislijo od nas, da smo mi le njihovi hlapci, kličem: «Mi vstajamo in vas je strah». Naši novi zadruzi pa želimo: živi, cveti, rasti!

Domače in razne novice.

Novi knezoškof ljubljanski je imenovan in sicer pomožni škof sarajevski, dr. Anton Jeglič. On je Slovenec, doma iz Bregunja na Kranjskem ter je sedaj star 48 let. Svoj čas je bil profesor v ljubljanski bogoslovni, potem kanonik novoustanovljenega kapitlja v Sarajevu, kjer je postal lani titularni škof. Škof dr. Jeglič zasede v kratkem stolico sv. Nikolaja v Ljubljani, vsled česar dobimo mi tudi v kratkem v svojo sredo novega nadškofa.

Novemu škofu ljubljanskemu so se poklonili sarajevski Slovenci, ki so povdarjali, da se veselo tega imenovanja, ker vedo, kako poštenovalno je delal za bratski hrvaški narod in ker poznajo njegovo blago srce in njegovo plemenito mišljenje. V svojem odgovoru je rekel novi knezoškof nastopno:

«Srčno me veseli, da so se me sponnili sarajevski Slovenci. Nikdar nisem mislil, da se se kdaj vrnem v domovino, a previdnost Božja sklenila je drugače. Kar me posebno veseli, je, da ne grem kam na periferijo domovine, temveč v središče, v belo Ljubljano. Tam bom lažje delal za vero in domovino, in v tem vidim prst božje previdnosti. Razpor v Slovincih mora prenehati, ker je poguben. Veliko je prenapetega in pretiranega, in to se mora ublažiti in poravnati. Za mir in spravo se že zdaj dela, unanje razmere silijo Slovence k temu, a meni bode tem lažje delati za njo, ker nisem vezan od nobene strani. Stal bom med nadstrankami in objektivno bom motril stvari».

Baš pred sklepom lista je dobil naš urednik še pismo svojega prijatelja Slovenca iz Sarajeva, iz katerega posnemamo to:

«Veliko veselje in pa ponos sta zavladala mej Slovinci v Sarajevu, ko se je v soboto izvedela novica, da je knezoškofom ljubljanskim imenovan tukajšnji hraslovni škof Slovenec, dr. Jeglič, kajti ta uživa v Sarajevu pri vseh slojih veliko spoštovanje vsled njegove izvanredne darežljivosti in pa nenavadne ljubeznjivosti. Koliko siromakov se bode solzilo za njim.

V nedeljo 20. t. m. se je zbralo potem veliko Slovencev, bivajočih v Sarajevu, posebno uradnikov, ter so, na čelu jim vladin svetnik dr. Unterlugauer, čestitali novemu knezoškofu ljubljanskemu. V krasnem slovenskem govoru čestital je dr. Unterlugauer v imenu sarajevskih Slovencev knezoškofu, poudarjajoč veliko plemenitost njegovega srca, izvanredno skrbljivost za siromake, neutrudno marljivost v izvrševanju svojega poklica, ter čestital Ljubljani, da zaseda stolico ljubljanske knezoškofije tak domač sin.

V mlademu srcu Jude se je vzbudilo sočutje do proganjenega Rimljana. Hoteč ga še enkrat videti, se je sklonil čez ograjo, držeč se z roko za njen rob. Morala je pa biti trhla, kajti, ko se je dotaknil z roko, se je zagugala, hoteč se podreti.

Mladeneč se je vstrasil, da je strepetal na vsem životu; grozno je zakričal ter se še bolj sklonil, da bi jo vjel, toda zaman.

Na njegov krič so vojščaki pogledali kvišku. Tudi poveljnik je dvignil glavo, toda v tem hipu ga je odlomljen kos ograje vdaril po čelu.

Valerij Gratus je padel s konja kakor mrtev.

Legijona je obstal, kakor bi trenil stražniki so obkolili poveljnika, pokrivajoč ga s ščili.

Med razviden mirnimi vojščaki se je pokazal razburjenost.

Od druge strani pa so mestni prebivalci, uverjeni, da je mladeneč to storil nalašč, z radostnimi kriki pozdravljali ta, po njihovem mnenju, junaski čin mladega fantina.

Nekak uporni duh je povel od strehe do strehe. Toča gline ter opeke je obsipala legijoniste.

Nastal je boj. Na jedni strani sovraštvo in pogum obupa, na drugi pa izurjenost v vojaškem rokodelstvu in disciplina. Po kratkem boju je zmagala kohorta.

V ginjenih besedah se je knezoškof zahvalil za to čestitanje, veleč, da sicer vé, kako težka naloga ga čaka, vendar pa da se rad vrača v domovino, mej tako dober narod!

Zlate so besede, katere je govoril knezoškof ljubljanski, poslavljajoč se od sarajevskih Slovencev, zapisimo si jih v srce, dobro prepričani, da se bo novi vladika ljubljanski tudi po njih ravnal!

Dr. Tuma je prestopil kot kandidat k odvetnik-u dr. Stanič-u. S tem pridobi ta pisarna, ki se šteje že danes med prve v deželi, izborna moč, ki jej zagotavlja odlično mesto med odvetniškimi pisarnami.

Vsi oni, kateri želijo govoriti z dr. T. v deželnodborniških ali drugih poslih, ga dobé vsak dan od 2. do 3. ure v prostorih «Trgovsko-obrtne zadruge», v Semeniški ulici št. 1, I nadstropju.

Shod v Nabrežini. — Deželni poslanec odbornik dr. Henrik Tuma priredi v nedeljo dne 27. februarja t. l. ob 3 pop. v prostorih županstva v Nabrežini javen shod z dnevnim redom: 1. Gospodarski naš položaj. — 2. Organizacija po zadrukah in društvih. — 3. Trgovsko-obrtna zadruga in trgovsko-obrtno pospeševalno društvo v Gorici. — 4. Zavarovalnice za govejo živino.

Maskerada «Goriškega Sokola». — Pustni torek je že od prvega početka odmenjen «Goriškemu Sokolu», da zaključí predpustne zabave v slovenskih društvih, Takó tudi letos. — Dvorana naše Citalnice je kazala ta večer kaj pisano, sijajno lice. To je bilo življenje, to prijetno vrvenje pod zaščito pustne krinke... Vsa družba pa je bila bolj izbrana, ker se vstop kolikor možno omejuje. Tu bi se lahko zabavala v svoji ožji družbi vsaka slovenska dama...! Udeležba tudi iz razumnih krogov je bila precej številna, če tudi opazimo, da imajo marsikje še vedno nekake predsodke in — strah pred «Goriškim Sokolom».

Ples je bil prav živahen. Prvi dve četvorki sta se plesali v treh vrstah. Vodil jih je prav spretno brat F. Sajovic.

Mask in kostumov je bilo mnogo in lepih. Četa klovnov je povsem izvršila svojo nalogo; celó vratolomni «salto mortale» je zmogel jeden njih... Četa pierrotov in ljubeznivih pierrotk je nastopila z velikim cvetličarskim vozom, na katerem je sedela pierrotka-cvetličarica, ki je prodala v korist društva vse cvetlice. — Nekaj mask je vrednih prav posebne omembe. Po splošni sodbi kraljica mask je bila nenavadno ukusno opravljena kolesarica (g.čna Iva Lisjakova), katere zares originalni kostum se je odlikoval kolikor po notranji vrednosti toliko po zunanji umetno dovršeni izvršitvi. Vsa čast srečni misli in spretnim rokam! Krasni kostumi so bili tudi: rimljanska kmetica, starorumska bojarka, odaliska, tirolka — in še drugi, katerim ne vemo imen. Vsekaror so zlasti ženski kostumi dokazali fin ukus nosilk... Čast jim!

Vsa veselica se je dovršila v najlepšem redu, za kar gre posebna hvala veselilcemu odseku... Le dva uda sta takoj ob vstopu pri blagajni zagrešila neprijeten prizor, prepiraje se zaradi — 20 kr. globe, ker nista bila maskovana. Da se gg. udje drugič ognejo takim brezaktnostim, priporočamo, naj si prej doma prečita na vabilu vsa določila o maskaradi, — a komur se zdi 70 kr. vstopnine z globo vred preveč, naj ostane raje doma, društvo ga ne bo pogrešalo. Toliko, kogar se tiče.

«Goriški Sokol» je pokazal tudi pri tej priliki, da skuša častno izvrševati na vse strani svojo prehladno nalogo v goriškem mestu... Zaló prosimo, da bi slovenski rodoljubi, ki niso še udje, društvu pristopili in pomagali k še živahnejšemu delovanju,

Juda ni videl, niti slišal kaj se godi okrog njega. Stal je bled kot mrlje in ves otrpnel od strahu.

Kar na prvi mah je razvidel, da ta slučaj bo imel zanj grozne posledice.

Sestra za njim ni mogla videti, kaj se je pripetilo in kaj je bil vzrok tega naglega trusa in boja.

«Kaj se je pripetilo? Kaj vse to pomeni?» je vprašala vznemirjena.

Ni si niti domislila nesreče, kakoršna je padla na njihovo rodbino. Ha! in on, on, ki jih je toliko ljubil, nakopal jim je masčevanje groznega sovražnika.

Odlašal je z odgovorom. Konečno si je domislil, da bo bolje, ako ji pove to sam.

«Ubil sem rimskega prokuratorja!» je dejal, zakrivši si lice z rokami. «Opeka raz našo streho mu je padla na glavo».

Rudeče lice Tirze je obledelo, kakor bi jo nevidna roka posipala s pepelom. Oklenila se je brata z rokami okrog vratu ter mu molče pozorno zrla v oči.

«Nisem storil tega nalašč. Tirza», ji odvrne brat na njeno nemo vprašanje, «bil je to samo nesrečen slučaj».

Ni ji hotel povedati, kaj je on o tem mislil. Radi zavlečenja odgovora je pogledal na ulico. Nakrat se mu je lice razjasnilo.

(Dalje pride).

kajti s 105 udi so „Sokolu“ peruti še jako pristrižene! Vsaj 200 udov bi moralo biti!

Potres. — V „Soči“ od torka smo govorili obširneje o potresu pretekle nedelje. Najhuje so ga občutili v sosednjem Vidmu in posebno v Čedadu (v Italiji). V Čedadu se je porušilo mnogo dimnikov, mnoge hiše so popokale. Najbolj je poškodovana cerkev sv. Frančiška, kjer se je uprav služila prva sv. maša. Kraljevi komisar je dal takoj cerkev izprazniti. Ljudje so prestrašeni bežali iz hiš. Tudi znani most proti St. Petru Slovenskemur je poškodovan. — Druga poročila iz Italije niso tako huda. — Kakor poroča „Slovenski List“, čutili so ga tudi v Ljubljani in sicer ob 5 uri 58 minut zjutraj.

Dalje se nam poroča iz Lokca, da je bil tam precej močan sunek, kakor bi hotel od zahoda proti vzhodu posteljo preobrniti. To smo čutili ob 6. uri zjutraj; za četrt ure pozneje bil je zopet ropot, pa rahlejši.

V Idrijski dolini na Tolminskem so čutili potres ob 3 in 5 uri zjutraj. Čas ne hode točno naveden. Sunki so trajali 10 do 15 sekund (?) Ropotalo je precej hudo.

Domšljavost ali predrznost? — Takajšnji časopis „Pulcinella“ je prejel — kakor naznača v svoji zadnji številki — dopis iz nemških (3) krogov, v katerem se neki Nemec pritožuje, da so Nemci v Gorici zapostavljeni. Naglašajo, da imajo vsi državni uradi dvojezične napise v notranjosti uradov (italijanske in slovenske), o nemških da ni sluha, da si Nemci oni, kateri plačajo več davkov nego Slovenci (!!!?? Ur)... „con tutto che noi tedeschi siamo maggiori contribuenti degli sloveni“. Država, naglašajo dalje, daje posebno važnost slovenskemu jeziku in s časom bodo vsi uradniki Slovenci, ker so Italijani in Nemci se-le v tretji vrsti ter nimajo nikakih zagovornikov na zgoraj!!! — Torej 2195 nemških priseljencev (največ uradnikov), katerih so nasteli v vsej Goricko-Gradišanski deželi l. 1890, plačajo več davkov nego 135.020 Slovencev, koje je uradna statistika nastela. Ta predrznost pač presega vse meje!

Lahonske predpustne šale v Gorici. — Kakor vsako leto, tako so tudi letos na pustni torki norci našim ljudem Lahoni po mestu. Največji vrise je bil seveda na Travniku. Pri tem pa tudi običajno niso pozabili Slovencev. Izživljali so nas celo s tem, da so peli v Rastelju neko pesem o „ševah“, a vrhunce svojega sovraštva do Slovencev so pokazali, ko so peli pred „Trgovsko-obrtno zadruzo“ znano že tako obrabljeno izjavajočo pesem „Nella patria de Favetti“, katero je sviral tudi mestna godba. No, nas to nič ne boli, saj s tem delajo Italijani le reklamo za nas in upamo, da proučijo na ta način še marsikatero Slovenca-omahljiveca, ko mu kažejo, kje so naši zavodi!

In kakšen „corso“ je bil to, kateri je prišlo gledat toliko ljudstva? Razum par voz samo barabstvo najnujje vrste, pijano, ostudno našemljeno, zdivjano razsajajoče po mestu. Skratka: pravi skandal za mesto, v katerem se trpi kaj takega! Skandal za Gorico, da je bilo to „vse“, kar je imela pokazati. — Skandal za dobro ime našega stolnega mesta, skandal za merodajne oblasti, da so dopustile tako ostudne karikature nekdanjega „corso“. — Toda, če redarstvo noče braniti dostojnosti, naj brani vsaj meščane slovenske narodnosti pred ostudnimi provokacijami, kajti bilo bi vendar žalostno, ako bi se morali Slovenci sami braniti...! (Morda bi pa takrat redarstvo poseglo vmes in branilo lahonske barabe pred reagujočimi Slovenci!) — Tako n. pr. smo videli reklamni voz za ples pri Dreherju. Pijana sodrga je ves čas tulila ono: „Lassé pur che i canti e subì — no se parla che takan!“ — Kje je bilo redarstvo?! Zakaj ne zabrani takega petja? Ali hoče, da priredimo odgovor s pesmijo:

Le pustite, naj kričijo,
Naj razsajajo, norijo,
Saj Gorica je Slovenska.
Brez Slovencev Gorice ni!

Redarstvo bi bilo sploh moralo opozoriti voznike, da na vozovih je petje prepovedano. Kakor hitro kdo zine, mora voznik izginiti domov...! Toda naše redarstvo v Gorici ima srčnosti poln koš le tedaj, ko treba daviti Slovence, nasproti lahonskemu barabstvu pa je povsem brez orožja...

Dostavek. — Ko smo že napisali gornje vrstice, smo prejeli zadnjo „Sentinello“, ki se odkritosrečno pritožuje proti takemu skandalu, kateri je potemnil sijajno zvezdo „della città civile e gentile quale è Gorizia“ ter ne more razumeti, kako se je smelo kaj takega dovoliti zadnji dan pusta. Da je „Gorizia civile e gentile“ v resnici je dokazala, kakor trdi sama „Pulcinella“, ker so istega dne popoldne posteno nabili nekoga Slovenca (cirilno) pred kavarno „Europa“, menda le za to, ker je slovenski govoril. Ta moment je „Pulcinella“ najbolj ugajal, ker le nad tem slučajem izraža svojo zadovoljnost, češ: — questo fu il punto più attraente del dopopranzo“. — Ali ne, da znajo?! To se pravi: „Spirito goriziano!“

Goriški kramarji nalaganj. — Nekdo je nalagal goriške kramarje, da v nedeljo 20. t. m. bo v Podmencu sklep sv. misijona. Takoj so se podali na pot z rožnimi vencji, podobnicami in drugim blagom. Toda sv. misijona ni bilo, ker je — bil že poprej. Ako

bi kramarji čitali „Sočo“, bi ne prišli v take skripe!

Slika Njegovoga Veličanstva. — Razni umetniški zavodi naše monarhije tekmujejo današnji dan povodom petdesetletnice našega cesarja, da napravljajo slike Njegovoga Veličanstva, kolikor mogoče lepše in točneje. Tako nam je doposlala tudi tvrdka G. Freytag & Berndt na Dunaju VII/1 sliko, katere nam predstavlja doprtni portret cesarja v naravni velikosti. Slika, izvedena po heliografurine načinu nam kaže visoko postavbo plemenitega vladarja v toison-ornatu, kateri stori, da je slika očitnejša: v to svrhu si je tvrdka prav dobro omislila baš toison-ornat. Velikost slike je 64:80 cm. Ker je slika lepa in primerno cena (stane gl. 2) priporočamo, da si jo kupi, kdor potrebuje čedne podobe v sobah, v pisarni ali v soli.

Državna cesta po Idrijski dolini na Tolminskem. — Prejeli smo dopis, katerega pa ne razumemo povsem dobro. Dopisnik hvali dela na tej cesti, katere plačuje država, ker jo je ona prevzela od okraj; hvali tudi podjetnika g. Križnič. Graja pa posipanje te ceste z gručcem, ki je nameršan z zemljo, dotim so poprej, dokler je bila cesta še skladovna, dovažali izborni gruč iz Idrije in Bače. Sedanje posipanje je sicer ceneje, ali cestnemu erarju ni v čast, prometu pa dela težave v deževnem vremenu.

Kolesarsko društvo Gorica priredi v nedeljo 27. t. m. pri ugodnem vremenu izlet v Kanal. Odhod iz „Goriškega“ pri Waneku ob 1. popoldne.

Sadjarško in vinarско društvo v Kanalu bo imelo svoj letni občni zbor prvo nedeljo v postu dne 27. t. m. po popoldanski službi božji v obč. hiši. Govorilo se bo o društvenem delovanju, mnenjih gnojilih, zavarovanju živine i dr. Morebitne predloge je podati pisмено društ. predsedniku. K obilni udeležbi vahi

Predsedništvo.
V Kanalu, 17. febr. 1898.

Razglas. — „Okrajna branilnica in posojilnica“ v Kobaridu naznanja, da se bo vsilil občni zbor dne 10. marca t. l. ob 2. popoldne prig. Antonu Jurčiču z dnevnim redom v smislu združitvi pravil § 37.

Martin Poveraj, krojaški mojster in trgovec na Travniku št. 22 v Gorici naznanja slavnemu občinstvu, da pošlje prihodnji teden svojega popotnika na deželo z novimi vzorci za pomladanske obleke. Prosi cenjene rojake z dežele, da mu ohranijo naročila.

70

Radodarni doneski.

Za „Slogine“ zavode:

Prejelo upravnništvo: Dr. Sadžija iz Tolmina gl. 1-12. — Pri plesni zabavi v Solkanu dne 20. t. m. nabrala gospica Tonica Marušić gl. 47½. — (Pisica breznene dopisnice iz Ajdovščine na naslov g. A. Z. opozarjamo, naj pregleda „Sočo“ št. 49. z dne 3. decembra 1897., kjer bo našel izkazan odneski znesek. Prosim v prihodnje malo več obzirnosti.)

Po položnicah „Sloga“ je prišlo: Angel Bizjak iz Trbiča gl. 150. — Na našo opazko, glede zgubljenih položnic, smo sprejeli to-le obvestilo po dopisnici: „Na poziv v „Soči“ št. 15. javljam, da nista bila izkazana 2 gl., koja sem vložil 10. t. m. na čekovni račun poštne hranilnice št. 827.047 za društvo „Sloga“ v Gorici. S spoštovanjem Feliks baron Pino v Velikovem.“ (Visokodnemu gospodu iskrena hvala na pojasnilu! Upr.) — S. G. v Sedlu 5 gl.

Za „Solski dom“:

Pri „Sokolovi“ maskaradi nabral „clown“ gl. 9-10½; k temu dodal Ivan Hausner 2 gl., ker si ni ogledal maskarado. — V pušico dornberske ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Zalosčah v Saksidovi gostilni zbrali svatje gl. 370. (Ta znesek je bil izkazan v 12. šte. kot donesek za „Sloga“. Upr.)

„Goriškemu Sokolu“ so darovali „Slovensko pesmarico“: Anton Vondina iz Lokovca, F. Pelicon, dijaka Pertot in Caharija. — Hvala! Prosimo druge člane družbe sv. Mohorja, da podarijo „Sokolu“ „Pesmarico“. — Gosp. Sesich pri Rajlu 50 kr.

Razgled po slovanskem svetu.

„Reichswehr“ je dobil iz Trsta vele-zanimiv članek pod zaglavjem: „Avstrijska zahteva“, kateri prinaša v številki z dne 19. t. m. tudi tržaska „Edinost“. Iz istega se da prav jasno posneti, da namestnik grof Goess baš tako postopa, kakor slavni njegov prednik Rinaldini. Za časa zadnjih državnozbornih volitev so se vršila v Trstu in po Istri dejstva, katere so nam pričala jasno, da so prišli ob veljavo popolnoma vsi življi, ki z Avstrijo se odkritosrečno mislijo. Na Dunaj so prišli narodno-radikalni poslanci, ki so se tam držali sicer mirno, zečeli si pridobiti marsikaj za materialno blaginjo tržskega mesta in pristanišča, a ko so se vrnili, se je pokazalo, da so imeli prav oni ljudje, ki so dejali, da ni pričakovati nič dobrega od njih, ako-

prav se mirno drže. Tukaj potem se je izvršila sprememba na namestništvu, katere nam priča, da se razmere v Trstu prav nič ne poboljšajo, ne, ravno bati se je, da se še poslabšajo. Prisel je grof Goess, ko je Rinaldini šel v pokoj. Kaj mislite, da se je kaj spremenilo od onega časa? Prav nič! Grof Goess ni storil dosedaj še nobenega odločnega koraka v obrambo Slovanov, kateri so menda samo radi tega na svetu, da se jim godi krivica. Baš tako brezobzirno se postopa proti Slovanom kakor poprej in vlada vede se dvomno. Te seje, kar jili je imel dosedaj deželni zbor tržaski, so take, da jim Avstrija ne more in ne sme privoliti. V spominu je še golovo častitim bralcem, kako se je godilo slovan-skim poslancem v Poreču, a sedaj se je preselil deželni zbor v Pulj, in slovanški poslanci so prišli z dežja pod kap. Italijanska večina je sprejela v jedni zadnjih sej kar tako predlog, da se sme v deželnem zboru razpravljati samo v blaženi italijan-janščini, in tako je prepovedano poslancem 200.000 istrskih Slovanov posluževati se v deželnem zboru materinščine proti zastopnikom 100.000 (!) Lahonov. In galerija skrbi — morda celo po inicijativi deželnozbornskega predsedništva — za to, da slovanški poslanci čestokrat niti do besede ne pridejo. Ko-ječio pa piše „Reichswehr“ doslovno: „Pričakovalo se je v tukajšnjih patrijotičnih krogih z vso pravico, da dunajska vlada položi na primeren način na sree gospodom Italijanom v Pulju, da se nahajajo se v Avstriji, in da na označeno nasilstvo odgovori vsaj z razpuščenjem deželnega zbora. Gosp. ministerski predsednik ima menda važnejih opravil, da bi se mogel brigati za Sloane v Primorju. Avstrija pa ne sme dopustiti, da bi obnemogli le-ti. Avstrijska zahteva je to, ako zahtevano, da stolisoti cesarju in državi zvestih prebivalcev se ne izročajo brez vsake obrambe stranki, katere stremjenja so le predobro znana. Ta stranka hoče livelirati Primorsko z italijanskim ravnilom, ker meni, da dežela tako čim prej dozori za gotove svrhe. Greh bi bil to na Avstriji — katerega greha ne bi bilo lahko popraviti, — ako bi država izročila brezobzirnim sovražnikom tako prebivalstvo, ki je že čisto dokazalo svoj patrijotizem na najslajnejši način, in ki je vsikdar pripravljeno zastaviti imetje in kri za čast črnorumenih zastave. Se je čas, da se popravi marsikaj. Naj se porabi ta čas, da ne bode prepozno!“

Biskup Strossmayerja so čestitali tudi slovenski poslanci v deželnem zboru tržaskem z nastopno brzojavko:

Vzvišeni dr. J. Strossmayer, vladika

Djako vo.

Slovenski poslanci Trst-okolice pošiljajo najudanejšje čestitke prigodom biserne sv. maše — proceji Previdnost Božjo, naj Vašo Vzvišenost varuje in okrepi v branbo in slavo cerkvi in narodu!

Ivan Nabergoj, Fran Dollenz, Vek. Goriup, Ivan Goriup, Fran Kosec, Iv. Mar. Valovec.

Minole nedelje je dobil gospod Ivan vitez Nabergoj nastopno brzojavno zahvalo: Vam in vsem ostalim častnim sloven-skim poslancem srčna hvala na čestitki. Naj Vas blagoslovi Bog in naj izpolni Vaše plemenite želje.

Strossmayer, biskup.

Tri deželne jezike so iznašli za Hr-vatsko, in „Agrarier Tagblatt“ je dal prostora nekemu oglasu tvrdke Paar i Kuzman, ki išče pomočnika, večšega treh deželnih je-zikov v na Hrvatskem. Kolikor nam znano, smatrali je na Hrvatskem deželnim jezikom samo hrvatski jezik, ali magjarska in nemška brutalnost gresta kol sestrji proti Slovanom vedno jedno in isto pot. Mi Goričani pa čutimo drugo.

Slovenski klub „Slavije“ v Pragi. — Hrvatsko-slovenski klub „Slavije“, kateri se je ustanovil ob svojem času v Pragi, se ni mogel obdržati, kakor se nam poroča, radi lokalnih razmer in na to si je slovensko di-jajstvo pod pokroviteljstvom blag. gosp. nad-inženirja g. Fr. Tomšiča ustanovilo samo svoj klub z imenom „Slovenski klub „Slavije“ v Pragi“, čegar odbor se je sestavil za zimski tečaj sledeče:

Predsednik: stud. phil. Ivan Kunšič, tajnik: stud. phil. Dragotin Lončar, blagajnik: stud. phil. Robert Kenda in namestnik: stud. phil. Ivan Zmave. — Novemu klubu med brati Geli želimo vse najbolje!

Sprava na Kranjskem. — Med obema slovenskima kluboma kranjskih slovenskih de-

želnih poslancev se je doseglo v ponedeljek sporazumljenje v vseh točkah, a poslanci ostanejo še vedno v 2 klubih. Poskrbelo pa se je vzajemno delovanje v deželnem zboru in odboru. Izvoli se skupni odbor, v katerega voli vsak klub po štiri člene. Kar sklene večina tega odbora, veže vse člene obeh klubov. O čemer se ne zjedini odbor, pride v skupno posvetovanje vseh slovenskih poslancev. Resolucije zadnjega vseslovenskega shoda so naloge prihodnjega vzajemnega delovanja. Oba kluba sta vezana delati tako, da se stasoma odpravijo vsa nasprotja v slovenskih strankah na Kranjskem. Spravno pogodbo so med tem menda že podpisali slovenski deželni poslanci Kranjski. „Narod“ pa pravi, da ni vse tako, kakor poročajo razni listi o spravi. Torej ne vemo, kako stvar — prav za prav stoji. Za danes izrekamo le nado, da se obistini; kar Slovenci takó iskreno želimo — sicer pa izpregovorimo še o tem važnem predmetu v svojem listu na pristojnem mestu nekaj besed.

Gospodinska šola v Ljubljani. — C. kr. kmetijska družba za Kranjsko otvori menda že s prihodnjim šolskim letom, pod vodstvom šolskih sester v ljubljanskem Marija-ništu prepotrebno gospodinsko šolo. To važno šolo, v katero se sprejme na leto po 12 deklet iz boljših kmečkih hiš, bode podpiralo tudi c. kr. kmetijsko ministerstvo. Za napravo šole je proračunjenih 2254 gl. in za vzdrževanje letnih 2500 gl. Učila se bodo dekleta poleg veronauka teoretično in praktično gospodinjstva, vzgojeslovja, zdravstva, računstva, naravoznanstva, zgodovine, zlasti pa gospodinjstvom potrebnega kmetijstva, vrtnarstva, pranja perila, čiščenja obleke itd. Ta šola, kakor tudi ona, katero ustanovi društvo „Gospodinska šola“ za dekleta iz obrtniškega in delavskega stanu, bodeta pravi blagodar za deželo.

Demonstracije v Ljubljani. — O demonstracijah v Ljubljani poročajo listi raznoterno. Da nemški listi besne na vse mogoče načine, je samo po sebi umevno. Stvar je pač taka, da so bili ljubljanski Slo-venci mirni, dokler jih niso prišli izživali nemški visokošolci, na katerih rovas mora djati vsak razsoden človek vse posledice, ka-tere so prouzročile njihove demonstracije. V „Zvezdi“ je stalo nebroj množice, katere je hotela le pokazati, da tukaj ni prostora, da bi nemški „burši“ uganjali svoje burke s Slovenci. Zgodilo se jim ni prav nič — in to-liko hrupa!

V omiki je napredek. — Prav iz sre- nam govori celjska „Domovina“ v zadnji šte-vilki, da je nam Slovencev najbolj treba tega, da se v gnutnem oziru otresemo naših na-sprotnikov in tlačiteljev ter da skrbimo sami za naobrazenje slovenskega naroda. Naši na-sprotniki Lah in Nemci dobro vedo, da nas ugloboče najlaže na ta način, da nam za-branjujejo šole. Radi tega pa smo bili pri-morani pomagati si sami ter smo si ustano-vili že več zavodov, na katerih se poučuje slovenska mladina v materinščini tam, kjer ji to branijo naši nasprotniki. Da se pa mo-rejo ustanavljati taki zavodi, v to svrhu je potreba denarja in zopet denarja. Slovenska požrtvovalnost v tem oziru je velika, a upamo, da se še poveča, ker je nam znano, da je se vedno mnogo Slovencev, ki store premalo za take zavode. Pomagajmo si torej sami! Ob enem pa zahtevamo prav odločno slo-venskih ljudskih, srednjih ter obrtnih šol in končno zahtevamo slovensko vseučilišče v Ljubljani. — Vsestranske višje izobrazbe, višje omike, višje kulture potrebujemo! Vsi dobri nasledki pridejo potem sami po sebi.

Gospodarstvo štajerskih Nemcev. — Deželno kulturni odsek dež. zbora štajerskega je priznal, da je regulovanje Mure, katero traja že 25 let, popolnoma ponesrečeno ter da je dežela zapravila vsled tega na stotošče goldinarjev. Graški listi pa o tem kar lepo molče. Oškodovana ni samo deželna blagajna in davkoplačevalci, temveč škoda je vsled tega še ogromnejša, ker so uničene vse vodne sile. Naj bi slovenski poslanci primerno iz-koristili to zadevo nasproti Nemcem, kateri bi v obratnem slučaju vse mogoče laži tro-sili o Slovincih v svet.

Henneberg-Seide

von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig. — in den modersten Geweben, Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich.

BANKA „SLAVIJA“

razpisuje

več služeb potovalnih uradnikov

za življensko zavarovanje

proti stalni plači in proviziji.

Ponudniki naj izvolijo svoje prošnje s prilogami nasloviti na

generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

67 3-2

Svoji k svojim!

Naznanjam veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele, da sem otvoril lepo urejeno

brivnico

na Travniku štev. 21, zraven Paternollijeve knjigarne in loterije.

Obljubuje točno in hitro postrežbo, se toplo priporočam udani

Anton Pucelj, brivski mojster.

68-1

Nova kotlarska delavnica

v ulici Morelli št. 17. v Gorici.

Velika zaloga kotlov vseh vrst. Baker kockast v ploščah in kotli za žganje francoske sisteme. Škopilnice proti peronospori, zagotovljene solidnosti in točnosti. Sprejemljejo se vsakovrstna v kotlarsko stroko spadajoča dela, kakor tudi nikljanje sabelj, dvokoles itd., in sicer vse po takšnih cenah, da se ne boji tekmovanja. Prosi se, zapomniti si ulico in številko hiše. Za obila naročila se priporočam udani

Anton Tabaj, kotlarski mojster.

67 26-1

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakoli nevarnost. — P. nudbe pod Ludwig Osterreicher, VIII. Deutsche Gasse 8 Budapest. 53. 10-2

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom v Stolni ulici št. 2. v Gorici

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne ARNOLD & GUTMANN z Dunaja. Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

ANTONA VODOPIVCA

gostilna pri Petelinu v Trstu v ulici Ghenga št. 7.

se toplo priporoča Slovencem v Trstu in z dežele.

Otvorjenje trgovine!

Podpisani naznanja slavnemu slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele, da je otvoril pri Sv. Roku, na ulici proti št. Petru, v lastni hiši št. 30

trgovino z jedilnim blagom

v kateri prodaja vsakovrstno jedilno blago po poštenih trgovskih cenah. Priporočaje se p. n. občinstvu za obila naročila se beleži z vsem spoštovanjem udani

S. 59 8-5 Vincenc Podgornik, P. 37 8-1 trgovec.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica in edina mehanična popravilnica šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobé od gld. 32 naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, puške in samokrese.

Bilfe in kolči

Rupetriz Monticola, Solonis in Riparija Portalis

ter velik sortiment krepkih, najmo- dernejših

VRTNIC

oddaja za polovično vrtnarsko ceno

Josip Štrekelj v Komnu.

26 23-11

Za pristnost jamči.

Išče se družabnik

za ustanovitev trgovine z železjem.

Isti mora biti narodnjak ter imeti nekoliko tisoč goldinarjev glavnice.

66 3-1

Prijazne ponudbe pod »Železnar« upravnistvu »Soče«.

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

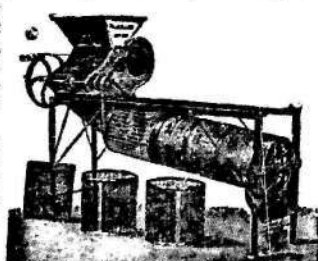
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škopilnice proti peronospori, poboljšani sestav

Vermorelov. 36 20-2 Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačno moč kakor hidravlične vodovodne preše). Stomorenice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice, za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju II. Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! Zastopniki se iščejo.

Komisjske zaloge

Mauthnerjevih

63 2-3

slovesnih

semen za zelenjad in cvetlice

v zaprtih, oblastveno čuvanih paketih s sodno upisano

varstveno znamko »MEDVED«,

nahajajo se skoro pri vseh večjih avstrijskih kupeih z mešanim blagom

V vsakem kraju poverjena je komisjska prodaja 80 vrst semen za zelenjad in cvetlice samo jedni trgovki.

Sveža, pristna semena od trgovke EDMUND MAUTNER (Budapest, Andrássystrasse 23) smatrali se imajo le one, kjer so originalni paketi zaprti (1898) in kakor kaže, zraven sloveča ilustracija prevlečeni se sliko medveda in faceno Mauthner. Svari se pred ponarejanjem.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih venecov, za mitaške potrebe, voščeno svečo itd., vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo (S. el.) tiskarno ork na perilo. (P. el.)

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni veneci. — Mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krojačarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 25 6

Henrik Stibiel,

pekar in sladničar.

Piazzetta S. Giacomo, štev. 3. Trst, razprodaja

na drobno in debelo, za dom in za razprodajav na deželo, in sicer le proti povzetju: vsakovrstne in strošane sladčice za poroke, svatovski, bunc, krste in druge rožnate svetkovine. Blago je po kakovosti izborna, trpežno, nepokvarljivo in ukusno. Osobilo pa bliskoti za trgovce iz lastne tovarne; ima na razprodajo vsakovrstna vina: kakor Marsala, lispor, Malaga, Vermouth in druge likorje v buteljkah in v solčkah, in to vse po jako nizkih cenah, da se ni ni bati tekmovanja. Priporoča se prav toplo kavararjem, gostilničarjem, žganjarjem, kakor tudi rednim na deželi, da za blagovoljo počistijo z obilno naročili. Najmanjše naročilo na deželo pride in je izvršeno takoj! Pri tem se nahaja po zmernih cenah velika zaloga moka vsake baže, kačeta se odpošlje na zahtevo hitro točno in solidno.

Postrežba je točna in poštena. Zanjajo se zahvaljuje vsem častim naročnikom, hodozi udani

Henrik Stibiel.

Stoficečaro

družin vsak dan

posebno

rado pije

Zivijo!

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovij bobove kave ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni ukus. Ker pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristne »Kathreinerjeve« kave ne smelo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoča mazilo; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s »SIDROM« namreč iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevredna s to zaščitno 4 28-17 znamko.

Richterjeva lekarna »pri zlatem levu« v PRAGI.

